

Дровозюк С.И. КАРОЕВА Т.Р. ПРОВИНЦИЯ У ГАЛАКТИКЕ ГУТЕНБЕРГА: КНИЖНАЯ КУЛЬТУРА ПОДОЛЯН ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XIX – НАЧАЛА XX В. – ВИННИЦА, 2014. – 414 С.

Прорецензовано монографію, представляющую результат исследования книжной культуры Подольской губернии второй половины XIX – начала XX в., осуществленного на основе дисциплинарной матрицы истории.

Ключевые слова: книжная культура, Подольская губерния, трансдисциплинарность, дисциплинарная матрица

Drovoziuk S. I. KAROYEVA T. R. PROVINCE IN GUTENBERG'S GALAXY: BOOK CULTURE OF PODILLIA POPULACE IN THE LATTER HALF OF NINETEENTH – EARLY TWENTIETH CENTURIES. – VINNYTSIA, 2014. – 414 P.

The article reviews the monograph which presents the research on the book culture in Podillia province of the second half of XIX – early XX centuries based on the disciplinary matrix of history.

Key words: book culture, Podillia province, transdisciplinarity, disciplinary matrix

УДК 930.85 (075. 8)

О.М. Круковська

О.В. ЗІНЬКО, Ю.А. ЗІНЬКО. НАРИСИ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ. НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ. / 2-ГЕ ВИД.: ДОПОВН., ПЕРЕРОБ. – ВІННИЦЯ, ТОВ «НІЛАН-ЛТД» 2012. – 248 С.

У статті прорецензований навчальний посібник О.В.Зінько, Ю.А.Зінько, в якому розкриваються найважливіші особливості розвитку історії української культури з найдавніших часів до початку XXI ст.

Ключові слова: історія, українська культура, література, архітектура, релігія, образотворче мистецтво.

Рецензована книга – навчальний посібник, в якому узагальнено досвід викладання культурознавчих дисциплін у вищих навчальних закладах. Він підготовлений на основі програм, розроблених кафедрами «Історії та етнології України» Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського та «Культурології, соціології, педагогіки та психології» (зараз «Філософії та гуманітарних наук») Вінницького національного технічного університету. Навчальний посібник розрахований на студентів, які вивчають дисципліну «Історія української культури».

У посібнику, який складається зі вступу та десяти тематичних розділів, використано досвід викладання у вищих навчальних закладів таких дисциплін як «Українська та зарубіжна культура» та «Культурологія». Деякі розділи пропонуються як загальні культурологічні нариси, що дає можливість збагатити студента сучасними культурологічними знаннями. Також розглядаються проблеми історико-етнічного розвитку українців, гендерна проблематика у вигляді нарисів шлюбно-сімейних стосунків української громади в процесі становлення та історичного існування. В кінці кожної теми подається хрестоматійний матеріал у вигляді додаток. Кожна тема завершується переліком контрольних питань та завдань.

У вступі пропонується розглянути теоретичні аспекти культури: поняття культури, структуру культури, основні функції культури, основні теорії культури, культурні форми.

В розділі «Ранні форми культур на українських землях» міститься матеріал щодо проблемних питань антропогенезу. Акцентується увага на найбільш відомі стоянки первісної людини на українських землях, перші форми релігії, особливості культурної еволюції (соціалізації) у первісному суспільстві, зародження образотворчого мистецтва, ранні форми культур (трипільська, культури кіммерійців, скіфів, сарматів). Розглядається культура давніх слов'ян, особливості міфологічної свідомості, особливості шлюбно-сімейних стосунків східних слов'ян. Додаток після розділу має інформацію про Велесову книгу, приклади української міфології та фольклору, українські легенди про створення світу (космогонічні) з книги: Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях.

Походження українського народу: проблеми, пошуки подається в розділі «Загальні відомості про історико-етнічний розвиток українців». Враховуючи той факт, що питання дискусійне, автори пропонують різні погляди та гіпотези етногенезу українців, антропологічні

.....
типи українців та особливості національного характеру (менталітету). В додатках пропонуються уривки з наукових досліджень українських істориків: В пошуках національних першоджерел. Михайло Грушевський про давнє минуле східних слов'ян; Балусок В.Г. Коли ж народився український народ; Залізник Л. Походження українського народу. Аналіз концепцій. Походження українців за даними сучасної етнології.

В темі «Культура Київської Русі» розглядається питання християнізації, зміна особливостей шлюбно-сімейних стосунків, писемні пам'ятки та література Київської Русі, мистецтво Київської Русі. В додатках подаються фрагменти літературних творів, пояснюється система звичаєвого права.

Тема «Українська культура XIV- першої половини XVII ст. Поширення ідей гуманізму» пропонує розглянути релігійне життя українських земель, розвиток літератури, друкарську справу, особливості мистецтва. Додатки містять матеріали про написання Пересопницького Євангелія, уривки з книги Мелетія Смотрицького «Тренос».

В наступному розділі, присвяченому освіті в Україні X-XVIII ст., автори звертають увагу на особливості освіти Київської Русі, освіти Литовської держави, Острозької школи та Києво-Могилянської академії. Додатки вміщують хрестоматійні матеріали про особливості бурсацького життя та методи заохочення до освіти в Києво-Могилянській академії.

Особливості українського бароко розглядаються в розділі «Розвиток культури у другій половині XVII-XVIII ст.». Архітектурні стилі, замкове та фортечне будівництво в розділі «Особливості архітектури України X-XX ст.

Окремо розглядається національно-культурне відродження України XIX ст. Пропонуються матеріали про революційно-демократичну та націоналістичну концепції культури, особливості літературного романтизму, освіти та шлюбно-сімейних стосунків. В додатках наводяться приклади студентських творчих робіт, присвячених сучасності поезій Т.Г.Шевченка.

В посібнику викладений теоретичний аспект художньої культури XIX-XX ст., пояснюються особливості художніх світоглядів та мистецьких напрямків періоду. В додатках акцентується увага на художні музеї Ф.З.Коновалюка Вінницького національного технічного університету та навчально-наукової лабораторії з етнології Поділля Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Додаються приклади студентських творчих робіт з музейного практикуму.

Завершується розгляд матеріалу узагальнюючою темою «XX-XXI ст. Культурологічний нарис», в якому розглядаються проблемні питання: трансформації культури та освіти, важливість формування у сучасної людини валеологічного (оздоровчого) мислення, особливості шлюбно-сімейних стосунків, синглізації як ознаки постсучасності.

В посібнику подаються теми рефератів та індивідуальних науково-дослідних завдань, термінологічний словник, список використаної літератури.

Таким чином, у навчальному посібнику розкриваються найважливіші особливості розвитку історії української культури з найдавніших часів до початку XXI ст. Узагальнено досвід викладання культурознавчих дисциплін у вищих навчальних закладах.

Круковская О.М. О.В.ЗИНЬКО, Ю.А.ЗИНЬКО. ОЧЕРКИ ИСТОРИИ УКРАИНСКОЙ КУЛЬТУРЫ. УЧЕБНОЕ ПОСОБИЕ ДЛЯ СТУДЕНТОВ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ. / 2-Е ИЗД.: ДОПОЛН., ПЕРЕРАБ. – ВИННИЦА, ТОВ «НИЛАН-ЛТД» 2012. – 248 С.

В статье прорецензировано учебное пособие О.В.Зинько, Ю.А.Зинько, в котором раскрываются характерные особенности развития истории украинской культуры с древних времён до начала XXI ст.

Ключевые слова: история, украинская культура, литература, архитектура, религия, изобразительное искусство.

Krukovska O.M. O.V.ZINKO, YU.A.ZINKO. UKRAINIAN ESSAYS ON THE HISTORY OF CULTURE. TEXTBOOK FOR UNIVERSITY STUDENTS. / 2ND ED. : ED., REVISED. - VINNITSA, LLC «NILAN-LTD», 2012. - 248 S.

The article reviews the manual of O.V.Zinko, Yu.A.Zinko, which reveals major features of the history of Ukrainian culture from ancient times to the early twenty-first century.

Key words: history, Ukrainian culture, literature, architecture, religion, art.